

F. t. l. vedr. anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

særligt på de tilfælde, hvor kontrollen har karakter af en kontrol af et »øjebliksbillede« – f.eks. når fødevarermyndighederne skal kontrollere hygiejnetilstanden på en restaurant, eller når Told og Skat – eventuelt i samarbejde med Arbejdsdirektoratet – skal kontrollere, om der i en virksomhed er personer, som udfører »sort« arbejde.

Som eksempel på kontrol af et »øjebliksbillede« kan også nævnes Told og Skats toldkontroller af varer i det danske toldområde.

Også i tilfælde, hvor tvangsindgrebet ikke foretages som led i kontrol- eller tilsynsvirksomhed, kan der efter en nærmere vurdering af den enkelte sags omstændigheder være risiko for, at øjemedet med tvangsindgrebet ville blive forspildt, såfremt der skete forudgående varsling. Som eksempel kan nævnes sager, hvor tvangsindgrebet sker som led i fuldbyrdelsen af en afgørelse, f.eks. hvor kommunen i forbindelse med fuldbyrdelsen af en afgørelse om tvangsfjernelse af et barn søger efter barnet i forældremyndighedsindehaverens bolig.

Til nr. 2

Reglerne i lovforslagets § 5, stk. 1-3, kan for det andet fraviges helt eller delvist, hvis hensynet til parten selv taler for det, eller hvis partens rettigheder findes at burde vige for afgørende hensyn til andre private eller offentlige interesser.

Bestemmelsen vil normalt kunne finde anvendelse, hvis den, som indgrebet er rettet mod, eller dennes repræsentant giver konkret samtykke til – eller ligefrem anmoder om – at der gennemføres et *bestemt* kontrolbesøg eller andet tvangsindgreb uden forudgående underretning, jf. formuleringen »hensynet til parten selv«.

Som et eksempel på anvendelse af den foreslåede bestemmelse i nr. 2, med henvisning til »afgørende hensyn til andre private eller offentlige interesser«, kan nævnes tilfælde, hvor afgørende hensyn til de ansattes sikkerhed og sundhed taler for, at Arbejdstilsynet gennemfører kontrolbesøget uden at afvente forudgående underretning.

Bestemmelsen kan ligeledes finde anvendelse f.eks. i tilfælde, hvor der i finansielle virksomheder er opstået en alvorlig økonomisk situation, der kræver, at Finanstilsynet omgående får adgang til virksomheden af hensyn til de finansielle markeder, kreditorer mv.

Det forudsættes desuden, at bestemmelsen efter omstændighederne vil kunne anvendes i situationer, hvor myndighederne som følge af lovbestemte frister har kort tid til at træffe afgørelse om gennemførelse af eventuelt kontrolbesøg mv. Som eksempel herpå kan

nævnes opkrævningslovens § 12, stk. 2, hvorefter en virksomheds tilsvarende af skatter og afgifter mv., som opkræves efter opkrævningsloven, og som for en afregningsperiode er negativt, skal udbetales til virksomheden senest 3 uger efter modtagelse af rettidig angivelse for den pågældende periode. I sådanne tilfælde kan reglerne i lovforslagets § 5, stk. 1-3, i fornødent omfang fraviges, såfremt der i perioden mellem myndighedens modtagelse af angivelsen og fristen for udbetaling ønskes gennemført et kontrolbesøg i virksomheden til brug for sagens behandling.

Bestemmelsen giver også adgang til – som en delvis fravigelse af hovedreglen i stk. 1 og 2 – i forbindelse med en forudgående varsling ikke at gøre parten bekendt med det faktiske grundlag for beslutningen om iværksættelse af et tvangsindgreb. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor en myndighed ud fra en generel – f.eks. edb-baseret – risikovurdering har valgt at rette særlig fokus mod en bestemt gruppe, branche eller vareart mv., og hvor den særlige indsats mod denne gruppe, branche eller vareart mv. vil blive vanskeliggjort, hvis det afsløres, at der er tale om en særlig fokuseret indsats på området. Et eksempel kan også være, at afgørende hensyn til en anmelder eller klager taler for, at anmelderens eller klagerens identitet ikke oplyses.

Til nr. 3

For det tredje kan reglerne i lovforslagets § 5, stk. 1-3, fraviges helt eller delvist, hvis det er nødvendigt af hensyn til rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til EU.

Bestemmelsen sigter navnlig til Danmarks EU-retlige forpligtelser. På en række områder følger det således af EU-direktiver, at Danmark er forpligtet til at fastsætte regler om, at kontrolbesøg skal kunne ske uanmeldt.

Desuden er der i en række EU-forordninger fastsat regler om uanmeldt kontrolbesøg. Sådanne forordninger har direkte virkning her i landet.

Pligt til at kunne foretage uanmeldte kontrolbesøg kan også følge af andre internationale forpligtelser end EU-retten. Eksempelvis kan nævnes, at Danmark har tiltrådt en række ILO-konventioner, hvorefter der skal være adgang til at foretage uanmeldte kontrolbesøg.

Spørgsmålet om, hvorvidt – og i givet fald i hvilket omfang – der foreligger en international forpligtelse til at gennemføre uanmeldte kontrolbesøg mv., vil bero på en nærmere fortolkning af det pågældende internationale retsinstruments bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse vil kun kunne anvendes, hvis det på grundlag af en sådan fortolkning må